

08.03.2025

Hausjärven Metsästysyhdistys ry
c/o Timo Nurmiluoto
Katajatie 15
12100 Oitti

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>

Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Hausjärven Metsästysyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua esityksen kohteena olevasta asetuseräluonnoksesta ja toteaa seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriö on esittänyt lausuntopyynnön metsästyslain luonnoksesta, joka koskee suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen toteuttamista. Hausjärven Metsästysyhdistys ry haluaa tuoda julki erityisesti Kanta-Hämeen ja Uudenmaan raja-alueella sijaitsevan ja pitkälti haja-asutuksen varaan rakentuvan maalaiskunnan näkökulmasta seuraavassa esitettävät asiat.

Viime vuosien aikana erityisesti ilves- ja susikanta ovat kasvaneet huomattavasti Hausjärven Metsästysyhdistys ry:n toiminta-alueella. Suurpetojen voimakas runsastuminen on lisännyt paikallisten asukkaiden ja metsästäjien huolta erityisesti seuraavista asioista:

- Hirvieläinkannan voimaperäinen heikkeneminen. Sekä ilvekset että sudet ovat erittäin tehokkaita saalistajia ja niiden merkittävä lisääntyminen vaikuttaa kielteisesti alueen hirvieläinkantoihin. Erityisesti lupaavasti lisääntymässä olleiden metsäkauriiden määrä on romahtanut ja paine näyttää viime aikoina siirtyneen valkohäntäpeurojen vasoihin.
- Tasapainoinen suurpetokanta on olennainen osa kestävään kehitykseen perustuvaa riistanhoitoa. Hirvieläinten kannanhoito vaikeutuu huomattavasti, jos petopaine kasvaa liian suureksi. Suurpetojen määrän liiallinen kasvu aiheuttaa epätasapainoa alueen riistakantoihin vaikuttaen sekä ekosysteemiin että järkevästi hallinnoidun metsästyksen mahdollisuuksiin.
- Luontaisten saaliseläinten vähentyessä ilvekset ja sudet keskittävät saalistuksensa alueen kotieläimiin, mikä aiheuttaa huolestumista alueen asukkaissa. Kannanhoidollinen metsästys nähdään osaltaan tehokkaana keinona alueen eläimistön ja ihmisten sosiaalisen elämän keskinäiseksi vakiinnuttamiseksi. Kannanhoidollista metsästystä ylläpitämällä voidaan vähentää mahdollisia sosiaalisia ristiriitoja paikallisten asukkaiden ja alueen eläinkantojen välisissä suhteissa.
- Suurpetojen runsas esiintyminen ihmisasutuksen läheisyydessä vaikuttaa alueen ihmisten toimintaan etenkin silloin, kun suurpedot vierailevat piholla ja taajamissa. Alueella esiintyvät suurpedot synnyttävät painetta muun muassa lasten koulukyytien järjestämiseen ja kotieläinten suojaamiseen.
- Poliisi käyttää suurpetojen karkotus- ja lopetustilanteissa suurriistavirka-apua (SRVA) saadakseen käyttöönsä tilanteisiin tarvittavaa erityisosaamista. Suurriistavirka-apu on riistanhoitoyhdistysten

ylläpitämä organisaatio, joka välittää poliisille metsästäjien virka-apua suurriistaan liittyvissä konfliktitilanteissa. Vahinkoa ja turvallisuushkaa aiheuttavien suurpetojen poistamiseen tarvitaan erityisosaamista, jota löytyy suurpetojen metsästyksen erikoistuneilta vapaaehtoisilta suurriista-apua tarjoavilta toimijoilta ja heidän käytössään olevilta tehtävään harjaantuneilta koirilta. Osallistumishalukkuus tällaisiin tehtäviin ja erityisesti tehtävään harjaannutettujen koirien käyttöön on merkittävästi vähentynyt, kun koirien käyttöön liittyvät riskit suurpetojen toiminnan vuoksi ovat ratkaisevassa määrin lisääntyneet.

Kannanhoidollisen metsästyksen tarpeellisuus

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka ottaa huomioon myös sosiaalisen kestävävyyden. Hallitusohjelmassa todetaan muun muassa, että suurpetojen kannanhoidollinen metsästyks turvataan lainsäädännöllä ja että aloitettua työtä kannanhoidollisen sudenmetsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen mukaisesti.

Kannanhoidollisen metsästyksen säännösten poikkeuslupien perusteella tulisi olla kannan hallinta, joka merkitsee kannan kasvuvauhtiin, kokoon ja alueellisiin tihtymisiin vaikuttamista kannanhoidollisella suunnittelulla. Tämän päämäärän saavuttamiseen suunnitelmallinen metsästyks on käytännössä todettu ainoaksi toimivaksi keinoksi.

Vaikutukset perusoikeuksiin

Lakiuudistuksen perusteluissa esitetyn mukaisesti perustuslain 7 § mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Myös Oikeuskanslerin ratkaisussa 1277/1/03 todetaan, että petoeläinten kotieläimille aiheuttamat vahingot ja niiden ihmisille aiheuttama tai ainakin niistä ihmisten asuin- ja liikkumisalueilla tehtyihin havaintoihin perustuvat todellisiksi mielletyt uhat ovat sellaisia turvallisuutta heikentäviä tekijöitä, joiden poistaminen on julkisen vallan velvollisuutena.

Lisäksi kyseisessä ratkaisussa todetaan, että erityisesti perusoikeutena ja ihmisoikeutena taatun turvallisuuden ylläpitäminen on julkisen vallan ensisijainen tavoite.

Nyt kannanhoidolliseen metsästyksen liittyvällä muutoksella on mahdollista edistää perustuslain 7 §:ssä säädettyä oikeutta henkilökohtaiseen turvallisuuteen, sillä kannanhoidollisen metsästyksen ja siihen liittyvän suunnitelmallisen kannanhallinnan estyminen heikentää ihmisten turvallisuutta.

Lausunnon keskeinen sisältö

Edellä esitettyjen lähempien perustelujen mukaisesti Hausjärven Metsästysyhdistys ry pitää esitystä Maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta hyvänä alkuna suurpetokantojen lisääntymisen hillitsemiseksi ja kaiken kaikkiaan myönteisenä kehityksenä.

Ennen kaikkea kannanhoidollisen metsästyksen tuloksena tapahtuva alueen suurpetojen reagointi kannanhoidolliseen metsästyksen on osoitus siitä, että pelisäännöt ihmisen ja suurpetojen välillä tapahtuvasta kanssakäymisestä on laadittava alueen ihmisten eikä petoeläinten pelisääntöjen mukaisesti. Näin ollen lähtökohtana tulee olla, että väistyvänä osapuolena tulee olla suurpeto eikä ihminen.

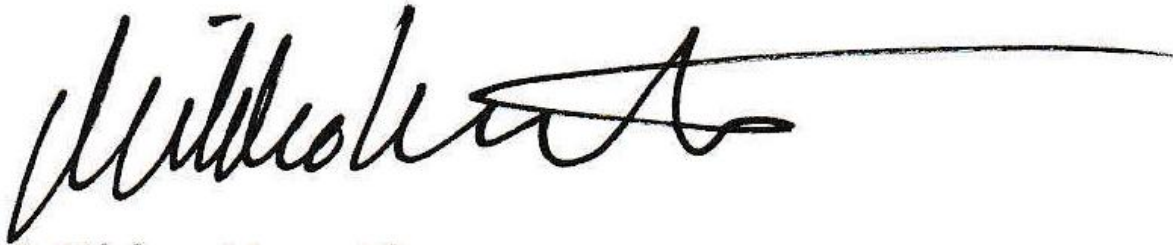
Tehtäessä ratkaisuja alueellisten mahdollisten suurpetojen esiintymisestä aiheutuvien haittojen estämiseksi ratkaisu ei voi olla riippuvainen yksinomaan sellaisten väestönosien näkökulmista, joiden asuinalueilla kyseisiä ongelmia ei esiinny (laajasti asetetut taajamat) ja joiden käsitys ongelman laajuudesta perustuu todellisesta tilanteesta poikkeaviin vähäisestä kokemuksesta johtuviin periaatteellisiin mielipiteisiin.

Hausjärven Metsästysyhdistys ry katsoo kuitenkin, että lausunnon kohteena oleva muutos ei ole riittävä käsillä olevan ongelman lopulliseksi ratkaisemiseksi, vaikka kannanhoidollisen metsästyksen perusteiden rationaalinen edistäminen johtaakin sinänsä toivottaviin tuloksiin.

Jotta perustuslain 7 §:n ja 22 §:n mukaiset perusoikeudet kuitenkin voisivat toteutua, Hausjärven Metsästysyhdistys katsoo osaltaan, että yksilöiden henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin tarvitaan yksityiskohtaisempia säännöksiä, joiden mukaan toimimalla voidaan välttyä selkeästi lain vastaisiin omapäisiin toimiin ryhtymiseltä, mutta joita noudattamalla voidaan turvata henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen liittyvien kysymysten hoitaminen siten, että perusteeton sääntely ei kannustaisi lainvastaisiin menettelytapoihin ryhtymistä.

Hausjärvellä 8. maaliskuuta 2025

HAUSJÄRVEN METSÄSTYSYHDISTYS RY

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mikko Kaartinen', with a long horizontal stroke extending to the right.

Mikko Kaartinen, pj